

Metsäranta

27.1.2014

266/10/2013

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
00023 VALTIONEUVOSTO
lukiotuntijako@minedu.fi
kirjaamo@minedu.fi

31. 01. 2014

Lausuntopyyntö 20.12.2013 85/040/2012

Lausunto lukiokoulutuksen yleisten valtakunnallisten tavoitteiden sekä tuntijaon uudistamista valmistelleen työryhmän ehdotuksista

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt Kunnalliselta työmarkkinalaitokselta lausuntoa lukiokoulutuksen yleisten valtakunnallisten tavoitteiden sekä tuntijaon uudistamista valmistelleen työryhmän (OKM 2013:14) ehdotuksista.

Kunnallinen työmarkkinalaitos (KT Kuntatyönantajat, myöhemmin KT) toteaa, että uudistuksen lähtökohta, jossa yleissivistävässä koulutuksessa pyritään huomioimaan yhteiskunnan ja työelämän tulevia osaamistarpeita sekä saavutettavia työelämävalmiuksia on hyvä. Työryhmä valmisteli kolme vaihtoehtoista ehdotusta (A, B ja C) lukion tuntijaoksi. Enemmistö työryhmän jäsenistä piti parhaana vaihtoehtoa A. Tässä tuntijakovaihtoehtossa koulutuksenjärjestäjille säädettävien valtakunnallisesti tarjottavien kurssien määrä alenee yhdellä kurssilla. Muissa vaihtoehtossa pakollisten kurssien määrä on suurempi. Koulutuksenjärjestäjille ei esityksen mukaan voida katsoa syntyvän uusia lisävelvoitteita, vaan ehdotuksella on lievä kustannuksia alentava vaikutus, joka sinänsä ei kuitenkaan ole merkittävä. Lukion tulevasta uudistuksesta syntyviin opettajien lisä- ja täydennyskoulutuksen lisäkustannuksiin työryhmä ehdottaa kohdennettavan määrärahan valtion talousarvioista.

KT toteaa, että työryhmän enemmistön kannattamaa ehdotusta A lukion tuntijaon uudistamisesta voidaan pitää parhaimpana. Kunnat ja kuntayhtymät ovat pääasiallisia lukiokoulutuksen järjestäjiä. Tämän vuoksi ehdotusta, joka huomioi koulutuksenjärjestäjien taloudelliset mahdollisuudet uudistusten toteuttamiseen, voidaan pitää parhaimpana. Koulutuksenjärjestäjän näkökulmasta pakollisesti tarjottavien kurssien määrää olisi tullut vähentää esitettyä enemmänkin. Lukion tuntijakoa uudistettaessa eri oppiaineet eivät olleet keskenään samassa asemassa, koska terveystieto ja uskonto säädetään lukiolaissa pakollisina. Lukiolain määräystä voidaan tältä osin pitää sattumanvaraisena ja perustelemattomana. KT esittääkin, että lukiolakia aikanaan uudistettaessa säännöksiä tarkoituksenmukaisuus pitäisi huomioida, jotta tuntijakoa voidaan aidosti uudistaa ilman jonkin yksittäisen aineen perusteetonta lainsuojaa.

lausunto13266tm-lukiokoulutus.docx

Metsäranta

27.1.2014

266/10/2013

Lukiokoulutukseen valmisteltavia tavoitteita ja tuntijakoa uudistava työryhmä kutsui eri etujärjestöjen edustajia kuultavaksi esityksen valmisteluun liittyen 8.2.2013. KT totesi kuulemisessa, että uudistuksella tavoiteltava integroiva ja kokonaisuuksien hallintaa vahvistava opetus sekä koulutuksellisen tasa-arvon ja yhdenvertaisen lukiokoulutuksen toteuttaminen koko maan alueella ovat haasteellisia sekä opettajien kelpoisuusvaatimusten että opettajien työaikajärjestelmän kannalta.

Yksityiskohtaiseen oppiaineperusteiseen kelpoisuusvaatimukseen perustuva sääntely, jossa koulutuksen järjestäjällä ei ole juurikaan harkintavaltaa, vaikeuttaa koulutuksen järjestämistä ja opetuksen uudistamista jo nykyisellään. Koulutuksen sisällöllisen uudistamisen yhteydessä tulisikin tarkastella myös opettajien kelpoisuusvaatimusten tarkoituksenmukaisuutta. Opetuksen uudistaminen on ongelmallista myös nykyisessä opetusvelvollisuustyöaikajärjestelmässä. Opettajien yhteistyön lisääminen ja joustava yhteistyö koulun ulkopuolisiin tahoihin on hankalaa työaikajärjestelmässä, jossa palkanmaksu perustuu pidettyihin oppitunteihin. Palvelussuhteiden ehdoista päättäminen kuuluu työmarkkinajärjestöjen toimivaltaan. KT:n tavoitteena onkin opettajien saaminen koulutuksen järjestämisen kannalta joustavamman kokonaistyöajan piiriin. Vaikeutena työaikajärjestelmän uudistamiselle on ollut työaikakokeilujen käynnistäminen.

Lausunnon keskeinen sisältö

KT pitää hyvänä sitä, että työryhmä on ehdotuksissa pyrkinyt huomioimaan myös yhteiskunnan ja työelämän tulevaisuuden osaamistarpeita. KT kannattaa ehdotetuista vaihtoehtoista työryhmän enemmistön kannattamaa vaihtoehtoa A. Esityksessä on hyvää se, että pakollisesti tarjottavien kursien määrä vähentyy, joskin vähennys olisi voinut olla suurempi. Vaihtoehto A ei myöskään lisää koulutuksenjärjestäjän kustannuksia ja velvoitteita, mikä on kuntien nykyisessä taloudellisessa tilanteessa oleellista. Yleisenä kommenttina tuntijakouudistuksen reunaehtoihin KT toteaa, että eri oppiaineiden tulisi olla uudistuksia suunniteltaessa samassa asemassa, mikä nyt ei toteutunut uskonnon ja terveystiedon perusteettoman lukiolakiin kirjatun pakollisuuden vuoksi.

Lukiokoulutuksen uudistetut tavoitteet edellyttävät kelpoisuusvaatimusten toimivuuden arviointia. Uudenlaiset opetusympäristöt ja opetuksen toteuttamisen monimuotoisuus asettavat haasteen myös opetushenkilöstön työaikajärjestelmälle.

KUNNALLINEN TYÖMARKKINALAITOS

Työmarkkinajohtaja

Markku Jalonen

Neuvottelupäällikkö

Hannu Freund